

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

Disputatio XXVIII. De Angelis comparatis ad corpora. ad. q. 51. & seq.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

Ecclesia virorum post se trahet: sepe enim numerus definitus in S. Scriptura sumitur pro indefinito. Unde tamen locum istum de Angelorum ruina explices, tamen tertiae partis

nomine, non tam determinata quantitas, quam ingens quaedam & indefinita multitudo esse accipienda.

DISPUTATIO XXVIII.

DE

Angelis comparatis ad corpora.

Ad q. 51. & seq.

Angelus dupliciter comparari potest ad corpus, vel primò ut illud sibi, secundo ut se corpori applicet. primum fit per corporum assumptionem, alterum per existentiam in loco, aut motum ex loco in locum. Nunc ad primi considerationem procedendum.

ARTICULUS I.

Quomodo Angeli assumant corpora?

SUMMARIUM.

1. Angeli sepius apparent per immutationem phantasiae.
2. Etiam vere assumunt corpora.
3. Condiciones ad assumptionem requisita.
4. Utuntur potissimum aëre & exhalationibus.
5. Assumunt plerumque corpora humana figura.
6. Idque virtute propria.
7. Anima separata virtute propria non assumit corpus.
8. Angeli in corporibus assumptis non exercent opera vite.
9. Non possunt physicam formam educere è subiecto.
10. Lucem tamen probabiliter produciunt.
11. Quomodo magi Egyptii potuerint convertere virgas in serpentes, & aquam in sanguinem?
12. Magica metamorphoses quomodo contingant?
13. An uni demonum potestas supra alterum?
14. Nil immediate, bene tamen mediate aliquid potest demon in animas viventium.
15. Nequit demon ad vivos reducere animas.
16. Magna Angelorum potestas in corpora hominum.

§. I.

Asseritur & exponitur modus assumendi corpora.

1. **C**ertum est primò, Angelos tam bonos, quam malos sepius apparere hominibus per solam immutationem vel phantasiae & sensuum internorum, vel etiam externorum. Ita quippe Angelus S. Josepho in somnis, ita tribus Magis apparuit. Ita Dæmon sepe numero strigibus & sagis illudit.
2. Nihilominus certum est secundo, Angelos aliquando vere aliquod corpus assumere, & sub visibili specie hominibus apparere, colloqui &c. Ita factum veteris, tum novi testamenti historia testatur. Nam apparitio, quæ Angeli Abrahamo, Lotho, Jacobo, Tobia, aliisque apparuerunt, de imaginaria visione explicari nequeunt, partim, quia verba Sac. Script. detorquebantur in sensum

improprium, partim, quòd, ut loquitur S. D. hinc, quòd imaginaria visione videtur, est in sola imaginatione videntis, unde non videtur indifferenter ab omnibus, sed Angeli, qui Abrahamo apparuerunt, videbantur à tota ejus familia, & qui Lotho apparuerunt, ab omnibus Sodomitis, &c.

Rursus, quòd dæmon Evæ in paradiso, quòd Angelus Gabriel Beatissimæ Virgini, quòd Angelus Christo sanguinem sudanti apparuerit, quòd diabolus eundem tentans in templi pinaculum & montem excelsum transfulerit, de corporea, &c. visibili apparitione est accipiendum, tum ob prædictam verborum proprietatem, tum quòd dæmoni ad immutandam Christi Domini, vel Evæ in statu innocentie degentis phantasia nullus potuerit esse accessus.

Quæritur ergo, quot & quænam sint conditiones ad corporum assumptionem requisita?

Respondeo, esse tres 1. ut Angelus uniat corpori 2. seu motori mobili. 3. ut in assumpto corpore vel suas, vel superioris personæ intelligibiles proprietates repræsentet. Ita S. D. hic q. 51. ubi simul habes quatuor causarum genera ad corporum assumptionem concurrentia. Nam causa efficiens est Angelus motor, finalis est representatio proprietatum, materialis est corpus mobile, formalis unio ordinata ad representationem proprietatum. Nunc singulæ conditiones probantur: assumere est ad se sumere, quòd nequit intelligi absque aliqua unione, & hæc prima conditio. Porrò aliud genus unionis inter Angelum & corpus dari non potest, quàm motoris ad mobile: aut enim esset unio physice compositionis inter materiam & formam; & hæc esse non potest, cum ex dictis constet, Angelum non esse corporis formam substantialem, multò minus accidentalem: aut esset unio hypostatice, ut ex utroque fieret unum suppositum: sed & hæc in creatura implicare docent communis Theologi in Tract. de Incarnat. ergo remanet unio motoris ad mobile, quia Angelus assumendo corpus, illud format, movet & applicat ad diversas operationes.

nes, & hac conditio altera. Tandem sola unio motoris ad mobile non sufficit, aliis intelligentiis, quæ sphaeram cælestem intorquet, dicretur carum allumere, & demon energumenum obfidens dicretur illius corpus; & nubes in aère densans, nubes dicretur allumere. Requiritur ergo tertia conditio, ut in assumpto corpore repræsentet intelligibiles qualitates, vel proprias, vel alterius superioris intelligentiæ, præsertim DEI. Hoc si fiat, non tam Angelus, quam DEUS apparere dicitur, siquidem legatus non tam suam, quam mittentis personam repræsentat.

§. II.

Corollaria.

Inferes primò: Quamvis è quolibet Elemento, aut pluribus inter se mixtis Angeli possint corpus allumere, cum ad motum localem Angelis corpora obediunt, plerumque tamen ex aère assumi, quæ ut habet S. D. q. 6. de pot. a. 7. ad 7. *aër potest inspirari facilliter, & sic figuram recipere & retinere, & per aliquam lucidi corporis oppositionem diversimodè colorari, sicut in nubibus patet.* Videtur etiam vapor & fumus assumendis corporibus servire, præsertim in demonum apparitionibus; inde enim fit, quòd, cum dispersant, exsubita peccatorum exhalationum resolutione terretimum odorem post se relinquunt.

Inferes secundò. Ab Angelis plerumque assumi corpora humana figuræ, quippe significandis eorum intelligibilibus proprietatibus commodiore; ab iis tamen etiam figuras rerum irrationalium assumi posse, cum per illas hujusmodi proprietates indicantur. Imò de facto assumunt: nam Angelus Israëlitas duxit per desertum in columna nubis & ignis. Ut nil dicam de Dæmonibus, quos modò in specie talacis hirci, modò grannicentis porci, modò alterius bestia vel monstri homines vexasse, hinc inde deportasse, docent historiae, nec non sagarum & magorum confessiones in Sacris Jussitibus tribunalibus.

Inferes tertio. Hanc corporum assumptionem ordinatè fieri virtute propriâ: fit siquidem aëris, vaporis, fumi condensatione, spillatione, quæ nata conlequi ad motum localem omnino subest Angelicæ activitati: Sanè cum cacodæmones sæpe ad pessimos effectus assumunt corpora, divinæ virtuti & miraculo ejusmodi assumptio adscribi nequaquam potest. Dixi tamen ordinariè, quia in apparitionibus supernaturalibus etiam Divinam virtutem ad formanda Angelis corpora quandoque concurrere verisimile est. & colligitur ex S. D. hic a. 2. ad 3.

§. III.

Varia quæstia resolvuntur.

Quæres primò. An etiam anima separata possit virtute nativâ corpus allumere? R. Verius non posse: ut enim D. Thom. q. 117. a. 6. *anima naturaliter non movet nisi corpus vivificatum, unde etiam membra corporis mortificata nullam ab ea motum recipiunt.* Si quando igitur anima separata sive beata sive damnata, sive purgatorii flammis addicta hominibus apparent, hæc accidit virtute Divinâ istis transeunt, beatis

verò vi statûs beatifici permanenter communicatâ.

Quæres secundò, an Angeli in corporibus assumptis possint exercere opera vitæ? 8.

Respondeo, non posse, nisi æquivoçè & similitudinariè. operatio quippe vitalis essentialiter est à principio vitæ conjuncto, quòd Angelus non est. Quæ ergo ratione Angeli loquantur, progrediuntur? dæmones ad magorum incantationes producunt serpentes, ranas, &c. imò & fatus humanos generant? Respondeo, Angelum loqui locutione non vitali, sed emortuâ, in quantum articulata sonitus expressione voces humanas imitatur. Sed nec aliâ ratione progreditur, nisi quatenus corpus assumptum de loco in locum promovet. Ranas & serpentes producit non aliqua propriâ virtute generativâ, sed celerrimè, ut potest, applicando activa passivis. Quodsi aliquando ad humanam generationem velariâ libidine concutit (de quo multi dubitant) haud aliter tamen id fieri potest, quàm ministerialiter, semen decilum de loco transferendo in locum ut habet S. D. hic q. 51. a. 2. ad 6.

Quæres tertio. An Angelis corpora obediunt non tantum ad motum localem, sed etiam ad educationem & receptionem formarum naturalium? 9.

Respondeo negativè cum communi Theologo: nullum quippe est fundamentum tubitantiæ Spirituali toto ordine distinctæ & per solas animæ potentias intellectum & voluntatem operanti attribuenti virtutem corpoream, in qua formaliter vel eminenter formarum corporearum effectus contineatur. Unde juxta D. August. l. 3. de Trinit. & S. Th. l. 3. contr. gent. c. 108. certissimum est, magos dæmonèque nihil prolius posse, quòd naturam superat, vel immutat legem, ac ordinem Universi.

Merito tamen lux videtur excipienda ab hac regula universali, Angelisque concedenda virtus productiva lucis, tanquam qualitatis intentionalis, & ad spirituales proximè accedentis, non actione alterativâ, sed perfectivâ solum productibilis. Fundamentum habetur à S. Scriptura, ubi asseritur, quædam loca ab Angelis sensibiliter luce se illuminata: quemadmodum Act. 12. *Angelus Domini adstetit, & lumen resulsit in habitaculo.* Luca 1. *Angelus Domini stetit juxta illos, & claritas DEI circumfulsit illos.* Matth. 28. *Erat autem aspectus ejus, sicut fulgur.* De Beatis quoque dicitur, Apoc. 12. *quòd afferent gloriam suam & honorem in cælestem civitatem: ergo id multò magis de Angelis sentiendum: sed gloria illius cæli Empyrei potissimum in luce consistit, per quam verisimile est, influere in hæc inferiora, juxta doctrinam D. Th. inf. q. 66. a. 3. ad 2. Atque ita sentit Reverendissimus Reding. cum Jo. à S. Th.*

Quæres quartò. An magi Ægyptii ope dæmonum suas virgas verè poterint convertere in serpentes? aquam convertere in sanguinem? producere ranas? &c. prout refertur Exod. 7. 11.

Cajetani opinio est: dæmones occultè applicando activa passivis virgas ad corruptionem præviè dispositas vertisse in veros serpentes. Sed quis credat virgas adeo remotas à natura serpenti-

tis unico quasi momento citra miraculum potuisse serpentis perfecti naturam inducere; præsertim cum serpentes naturaliter producantur ex parentis semine? Bonifertius cenfet ad mentem Tertulliani, Iustini M. Ambrosii, & Hieronymi, quos allegat, imaginariâ sensuum deceptione inania serpentum simulacra loco virgarum spectantibus fuisse objecta: proinde non fuisse conversionem virgarum in serpentes, nisi juxta vulgi existimationem.

Contrâ tamen est primò: quòd S. textus tam magorum, quam Moysis virgas indiscriminatim dracones vocat: Unde cum Moysis virga fuerit in verum serpentem versa, etiam magorum serpentes de veris, & non tantum apparentibus sunt accipiendi.

Secundò. Quomodo serpentes magorum fuissent à Moysis virga devorati, si reverà virgæ, serpentes non nisi imaginariè adfuissent? An demonis potestas erat, etiam Moysis sensibus illudendi? vel an Moysi facultas deerat fallaces præstigias confundendi? an denique conveniens erat, ut DEUS ad deceptorum devorationem serpentum miraculo concurreret? Tertio in quinto signo nimirum in cyniphum productione magi defecerunt, dicentes. *Digitus DEI est hic*: igitur in prioribus etiam signis non imaginariè, sed verè serpentes, sanguis, ranæ fuere exhibitæ. Igitur.

Respondeo cum Lyrano, Abulensi, Menochio, Cornel. à Lap. ad mentem D. Augullini & Theodor. fuisse exhibitos veros serpentes, sanguinem, ranas. Exhibitos, inquam, non tamen serpentes ex virgis physicè productos & generatos: id quippe demonum luperat potestatem; sed quia per motum localem celeritè allatis, & pro virgis magorum occultè subtractis, substituti fuere.

Similiter de sanguine est dicendum, non potuisse magos suis præstigiis efficere, ut aqua verè verteteret in sanguinem; cum enim sanguis viâ naturali non nisi intra venas & corpora animalium generetur, ejusmodi effectus vires naturæ superat, sed quia vel aquas rubeo colore, & sapore sanguineo admixtis idoneis corporibus imbuerunt, ut vult Menochius, vel quòd litteræ proprius, sanguinem pro aqua substituerunt, prout subinde videtur contingere; cum agrestes ubera vaccarum mulgentes pro lacte sanguinem in mulcetro reperjunt maleficio impediti, ne lac mulgeant. De ranis verò non invitus concesserim, illas ope demonum verè fuisse productas miscendo activa passiva, cum earundem ex putris materiæ mixtura facillima fit generatio.

12. Sic etiam expones mirabiles quasdam metamorphoses, quæ vel de strigibus & sagis passim recensentur, quòd fuerint in lupos, bufones, felles, &c. mutata; vel quæ in gentiliis libris reperiantur, ut quòd Iphigenia in cervam, socii Diomedis in aviculas fuerint conversi, prout observat S. Augustinus l. 18. de civ. c. 18. neque enim aliqua physica corporum alteratio intervenisse censenda est: sed motu locali, spiritus maligni corpus aliquod intuentium oculis subduxere, alio corpore in vicem substituto, tantâ quidem celeritate, ut intuentes unum corpus in aliud commigrasse sibi persuaserint. Multæ etiam immuta-

tiones Circeis fabulis perfimiles solâ phantasia illusionem modò ex parte illorum, qui se transmutatos putant, modò ex parte videntium solent contingere. Quod de Nabuchodonosoris notam orphosi sacra pagina refert, Divina virtutis adscribendum, quæ juxta D. Gregorii M. l. 1. Moral. c. 8. interpretationem litteræ inhaerentem regii corporis temperamentum, nec non figuram magna ex parte in ferinam commutavit: unum factum, ut quadrupes incederet, sanòque vereretur.

Quæres quintò. An uni demonum sit potestas & præcellentia supra alterum? Respondeo, imperfectam aliquam ordinum distinctionem, & subordinationem communiter à PP. & Theologis in demonibus agnoscere, de qua cum S. Th. q. 159. a. 1. & 2. aliqua suo loco dicemus. Ex qua aliorum supra alios præcellentia fit, ut & aliqui magorum & præstigiatorum sint aliis potentiores. Exemplum refert Jo. Dubravius rerum Bohem. l. 23. Wenceslaus Imperator & Rex Bohemorum Sophia Principis Baviaræ Filiam uxorem duxerat. Hic cum sciret generum ludicris spectaculis & magicis præstigiis delectari, cum pluribus ludicibus insignem præstigiatorum Pragæ deduxerat: qui cum suæ artis ludibrio spectantium oculos raperet, eni! Zypho Wenceslai magus inter spectatores præfens sese propius ad artificem confert, moxque ore ad aures usque delibentem ipsum cum omni apparatu torum devorat, solus calceos, tanquam luto sordidos expuens: moxque sece slum petens ventrem insolitâ eed gravem in labrum aquâ plenum exonerat, ac præstigiatorum ejectum, torumque madidum publico spectatorum risui exhibet. Ex quo patuit unius præstigias, alterius præstigiis & imaginatis illusionibus fuisse superatas.

Quæres sextò: Utrum demon possit immutare animas viventium? Certum est demonem immediatè in substantias & spirituales animæ potentia nihil posse; is quippe intimus illapsum non nisi causæ efficienti & creatrici, DEO soli competat. Mediatè tamen potest primò in anima eiere vires animi affectiones, ut dolorem, gaudium, iracundiam, amorem, odium, &c. idque vel extrinsecus objectis rerum speciebus, quæ ad concitandos ejusmodi affectus sunt idoneæ, vel humores, qui sunt ejusmodi affectuum quasi sedes & causa materialis, concitare. Potest secundò etiam spiritum quandam ecstasim & raptum causare duplici modo: primò ut obstruat meatus, quibus spiritus sensitivus cerebro ad exteriores sensus permeat, quibus obstructis corpus à sensuum officiis impediti necesse est, ut somniantibus contingit. Secundò spiritus sensitivos ab externis ad internorum sensuum organa avocando & cohibendo, ne ad externa disfluant: ex qua intentione & abstractione spirituum communiter raptus solet contingere: & hoc modo fiunt lagarum & magorum ecstasies, cum sopitis externis sensibus nescio, quæ vidisse & peregrisse se arbitrantur.

Quæres septimò. An demon possit facere, ut anima à corpore soluta in corpus vel ad vires redeat? Occasionem huic dubio præber història Regum l. 1. c. 28. ubi Pythonissa dicitur Samuellem succitasse ad Saulis petitionem.

Respondet, nec corpori, nec aspectui viventi animam e corpore egressam à demone posse restitui. Non corpori, quia anima non restituitur corpori, nisi per resurrectionem totius compositi humani, quæ omnes naturæ vires integerrimè superat: non aspectui viventium, id est ordini naturæ adversatur, in quo solus solus Author dispensare potest: anima quoque non nisi Divinâ virtute aspectabile corpus assumit, ut in antecedentibus dictum. Ad Samuelis apparitionem D. Augustini I, de cura pro mortuis, S. Scripturæ conformior, & ideo communior Interpretum responsio est: ipsam animam Samuelis non virtute Carminis Magici à Pythonissâ prolata, sed nutu & Imperio DEL, non in redivo, sed in assumpto corpore Sauli apparuisse, ut impium Regem corripere; & denuntiatae mortis metu ad penitentiam provocaret.

16. Quartus octavo. Quidam Angelus possit in corpora hominum?

Respondet: posse quamplurima, & quæcumque motum localem, & applicationem activorum apta sunt consequi, modò DEUS voluerit aut permiserit, veluti patet ex Job. c. 2.

Potest igitur humani corporis compagem magno cum dolore distrahere, rapere, discerpere, collidere, totum temperamentum momento solvere, hisque omnibus modis animam etiam elidere. Potest cadaverat diu sevirare in corrupta, indu-

cere humores falsos, sulfureos, vel aromaticos putredini resistentes. Et quæ de humanis corporibus, ea à fortiori de animalium brutorum corporibus affirmanda sunt.

Huc pertinent innumera damna, quæ ex pacto explicito vel implicito homines malefici, seu potius demon ad malefici cooperationem corporibus inferre solet, sive per fascinationem magicam, cum demon ad malignum aspectum sagæ vel magi nocivam qualitatem corpori aspectu inducit; sive veneficio, quo sagæ gravissimos morbos, & mortem ipsam aliis accersunt: quod rursus pluribus modis contingit, videlicet inunctione, cum dormientes malignis liquoribus perungunt: inhalatione, quâ in Sylva Hercinia sagæ quædam, dum à carnifice rogo imponeretur, eidem in faciem insufflans, mox totum corpus Leprâ conpersit, quâ intra paucos dies absumptus est: item instillatione, cum sagæ infantes lactando maleficium instillant, vel exugendo puerorum ubera tabidos reddunt, qui modus strygam & lamiarum est proprius; sive maleficiis sub lecto, aut limine maleficandi latenter absconditis; sive philtro, quo ceteris impati amoris astus; sive ligamine, quo impeditur conjugalis congressus: sive ceteris imaginibus, quas pungendo vel liquefaciendo illos, qui per imagines defiguntur, etiam remotè distantes demon excruciat: aut sensim labe consumit, de quibus Sprengerus p. 2. Mallei. q. 1. c. 16.

ARTICULUS II.

Quomodo Angeli sint in loco?

SUMMARIA.

1. Veritas Catholica.
2. Angelus formaliter in loco connaturali constituitur per suam operationem.
3. In loco violento constituitur per passionem.
4. Exponitur axioma philosophicum quod esse sit prius, quam operari.
5. Plures instantia objectæ solvantur.
6. Absurda objectæ remouentur.
7. Angelus potest esse in minori, non in majori loco infinitum.
8. Perfectiori Angelo respondet locus major.
9. Angelus non potest simul esse in duobus locis adæquatis, bene in inadæquatis à se distantibus.
10. Plures Angeli simul possunt esse in eodem loco adæquato materiali, non formali.
11. Unus Angelus non potest esse physice præsens in alterius Angeli essentia.
12. Quomodo demones existant in corpore energumæni?

S. I.

Exponitur ratio formalis Angeli existendi in loco.

1. Angelos esse in loco plurimis Scripturæ Testimonis manifestum sit, è quibus discimus, bonos Angelos accessisse ad Abraham. Loth, Jacobum, Beatissimam Virginem, Christum Dominum. Malis verò præparatum esse ignem æternum, eorum locum non amplius esse inventum in celo, &c. Sunt tamen in loco non circumscripti.

R. P. Mezger, Theol. Schol. Tom. I.

vè, cum careant quantitate molis, sed definitivè, eò quòd ita sint in uno loco, ut simul non sint in altero. Sed per quid Angelus formaliter est in loco corporeo?

CONCLUSIO I. In loco connaturali Angelus formaliter constituitur per suam operationem virtualiter transcurrentem. Ita S. D. q. 52. a. 1.

Ratio est: Angelus non potest esse in loco, nisi æquivocè per contactum virtutis: sed hic est operatio: ergo, major probatur. inprimis à paritate corporum: corpora formaliter constituuntur in loco circumscriptivo per contactum formalem ad superficiem corporis ambientis: (veluti ex Philosophia suppono:) ergo Spiritus, qui solam habet quantitatem virtutis, formaliter constituitur in loco per contactum virtutis.

Deinde probatur inductione: nisi contactus virtutis esset Angelo ratio occupandi locum, tunc esset vel ipsa eius substantia, vel superaddita modalis ubicatio: atqui neutrum est: Non substantia Angeli, quia hæc, ceu spiritualis, nullam habet proportionem cum loco corporeo; est ex se indifferens ut sit vel non sit in loco, sit in hoc vel in illo loco: (unde etiam meliores Philosophi ne quidem corpoream substantiam permittunt esse sufficientem rationem ubicandi) cumque sit indivisibilis, non potest esse ratio, cur modò sit in majori, modò in minori loco: ergo neque quòd absolute sit in loco. Non etiam modalis ubicatio: hanc enim, ut omnem aliam in-

K k

trin.

trinfecam ubicationem, omnésque modales entitates tanquam essentialiter superfluas, aliisque incommodis scatenes rejectas ex Philosophia suppono.

3. **CONCLUSIO II. Loco violento coniungitur Angelus per passionem aliquam, quam ab illo recipit.** Ita commun. Thomist.

Nam ratio essendi in loco Angelo non potest esse, nisi contactus virtutis, aut ergo constituitur in loco violento per operationem & contactum virtutis, quo ipse locum & corpus tangit, vel quo ipse à corpore tangitur & patitur. Non primum, quia sic contra hypothesin esset in corpore & loco connaturaliter, nam corpora sibi per operationem subijcere pertinet ad Angeli perfectionem: ergo secundum.

§. II.

Solvuntur objectiones.

4. **Obijcies primò.** Prius est esse, quam operari, siquidem operari sequitur ad esse: ergo etiam Angelum esse in loco, est prius, quam ipsum operari in loco.

Confirmatur. Causam applicari subiecto est prius, quam ab ipsa formam educi è subiecto: sed Angeli operatio esteductiva motus localis, aut alterius formæ è subiecto: ergo præsupponit illum esse applicatum & præsentem illi subiecto.

Respondeo distinguendo antecedens. Esse est prius, quam operari, in linea essendi, concedo, in linea operandi, nego. Etsi enim causa corporeæ, in quibus applicatio ad locum fit per dimensionem corpoream, prius sint in loco, quam operentur in illo: hoc tamen in substantia Angeli locum non habet, quæ solam habet quantitatem virtutis.

Ad Confirmationem Respondeo. Causam applicari est prius prioritate natura, & in aliquo genere, & quidem causæ materialis, concedo, semper prioritate temporis, vel in omni genere etiam efficientis vel formalis, nego: ergo operatio Angeli præsupponit applicationem in genere causæ materialis, concedo, formalis vel efficientis, nego consequentiam.

Ideo operatio Angeli duo præstat munia inæquata: primò quòd sit conjunctiva & applicativa Angeli ad locum; secundò quòdeductiva formæ è subiecto. Juxta primam considerationem præsupponitur in genere causæ materialis sibi ipsi ut acceptæ in posteriori consideratione,

§. **Obijcies secundò** quasdam instantias: Nam primò. Quid agit Angelus in Cœlum Empyreum? Secundò. Quid patitur Asmodeus à deserto superioris Egypti, ubi fuit ab Angelo Raphaelæ alligatus? Tertio. Quid anima PP. ante Christi passionem patiebantur à limbo, aut in illum operabantur. Quarto. Quid Angeli Custodes semper in & circa suos clientes, quos nunquam relinquunt, operantur? Quintò. Nec ostendi potest, quæ sit operatio, quæ etiam nunc animæ infantum absque baptismo decedentium detinentur in Limbo? Sextò. Quamvis quosdam suos effectus anima Christi in inferno damnatorum reliquerit, non tamen ad illum infernum de-

scendit; non ergo operatio est formalis ratio, nec substantia spiritualis sit in loco.

Respondeo ad 1. Angelis juxta sup. dicta autem ubi productionem, seu educationem luminis, quæ operatio est maximè proportionata Cœlo Empyreo.

Ad 2. Respondeo, Asmodeum pati qualitate alligativam, ne sese liberà suâ operatione alio transferre possit, modo inferius explicando.

Ad 3. Videtur Sanctis illis Spiritibus concessa da operatio saltem perfectiva & illuminativa in illum locum, in quo ante generis humani redemptionem morabantur.

Ad 4. Respondeo. Angelos Custodes ferè formali præsentia adesse suis clientibus, quia uti sunt assidua ferè tum corporis, tum animæ pericula ita sunt assidua Angelorum operationes, quibus illa amoluntur, vel continendo imaginationem, vel excitando rerum bonarum species, vel prohibendo nociva, &c. quòd si aliquando circa clientem suum Angelus nihil operetur, non ideo dicitur illum derelinquere, adest enim illi, non quidem localiter, sed quantum ad effectum Custodiæ: quia etiam cum est in Cœlo, cognoscit, quid circa hominem agatur: nec indiget morà temporis ad motum localem, sed statim potest adesse. Inquit S. D. q. 113. a. 6. ad 3.

Ad 5. dico, etiam illas animas qualitate alligativâ in & à suo limbo detineri, non eâ tamen ratione, quâ animæ damnatæ alligantur à tygo infernali. I hæ enim ita alligantur ab igne terreo, ut ab illo etiam patiantur violentam subjectionem suarum potentiarum, & impedimentum operationum sibi connaturalium: animæ vero innocentium solum adstringuntur, ne ad illum locum se determinare possint, absque ejusmodi violenta subjectione potentiarum & operationum connaturalium impedimento.

Ad 6. Respondeo distinguendo consequens: ergo operatio, per quam Angelus operatur solum secundum immediationem virtutis (ut anima Christi in inferno damnatorum) non est ratio præsentis formalis, concedo, per quam operatur secundum immediationem tam suppositi, quam virtutis, nego. Esto enim, quòd Angelus non sit formaliter præsens per suam substantiam, cum tamen sit præsens secundum substantiam, illa solum operatio potest præsentem constituere, quæ ab ipso procedit secundum immediationem tam suppositi, quam virtutis.

Obijcies tertio. Unum & alterum absurdum. Primò, quòd Angelus omnem operationem suspendens esset nullibi. Secundò, quòd Angelus motor primi mobilis esset in illa tota Sphæra, & sic implere posset universum.

Responder ad 1. S. D. in 1. dist. 37. q. 2. a. 1. ad quartum dicendum, quòd hoc non reputatur inconveniens, quòd Angelus sine loco possit esse, & non in loco, quando nullam operationem circa locum habet: nec est inconveniens, ut tunc usquam, vel in nullo loco esse dicatur. Inquit Sed hoc tamen non est imaginabile. Omnia responder S. D. quia imaginatio continens non transcendit.

Ad 2. negatur sequela: quia non omnes partes sphaerae movet immediate secundum immediationem suppositi, nec applicatur virtus eius, nisi ad id, quod primo ab ipsa movetur. S. D. hic q. 52. a. 2.

§. III.

Corollaria.

¶ Neres ex dictis physica quaedam consecutanea. Primò. Supposito, quòd in continuo dentur partes divisibiles minores & minores in infinitum, posse Angelum esse in loco minori & minori in infinitum; nec tamen posse esse in loco majori in infinitum. Ratio primi est, quia Angeli operatio transiens potest recipi in quacunque parte divisibili minori & minori in infinitum; sed Angelus ibi est, ubi operatur; ergo.

Ratio secundi est, quia tantum est spatium ab Angelo occupabile, quanta est sphaera activitatis ipsius; sed haec est limitata; ergo & illud.

Inferes secundò. Perfectiori Angelo respondere majorem; minus perfectio minorem locum. Ratio est eadem, quia quanto est perfectior Angelus, tanto perfectior est virtus operativa; ergo tanto major sphaera activitatis, adeoque & locus.

Inferes terciò. Non posse eundem Angelum simul esse in duobus locis (1.) adaequatis; bene autem (2.) in duobus inadaequatis (3.) à se invicem intra sphaeram suae activitatis distantibus. Ratio primi est: quòd si esset in duobus locis adaequatis, tota virtus activa ipsius esset & non esset exhausta. Esset, quia hoc est esse in uno loco adaequato, quòd totam virtutem transeunter operativam esse applicatam in tota sphaera activitatis. Non esset, quia eadem virtus applicaretur alteri loco.

Ratio secundi est, quia quodlibet spatium contentum in sphaera activitatis Angelicae est subiectum ipsius liberae operationi, ut pro suo libitu possit in illo operari vel non operari; poterit ergo in uno & altero spatio operari, nihil agendo in partes medias & interiacentes, quo casu simul erit in pluribus locis inadaequatis. Quòd ipsum saepius contigit colligitur è S. Script. Cùm Angelus occidit primogenita Aegypti Israëlitas praeteriens; cùm cecitate percussit Sodomitas ab invicem distantes; prostravit exercitum Sennache-

rib, &c. tunc enim operatio Angeli fuit recepta in partibus à se invicem discretis, atque distantibus.

Ratio terciò potissimum est, quòd ex opposito sequeretur, posse Angelum simul esse in caelo, terra, inferno, aliisque mundi partibus extreme distantibus; da enim sphaeram Angeli continere spatium viginti milliarum, si illius partes pro libitu possit dividere, fiet, ut per unum milliare operetur in caelo, per alterum in aëre, per tertium in India, per quartum in Germania, & sic simul & semel loca distantissima occupet: atqui hoc est contra stylum S. Scripturae & SS. PP. è quibus discimus, Angelos à caelo descendere & moveri in terras.

Inferes quartò. Plures Angelos ne quidem Divinitus posse simul esse in eodem loco adaequato formali; bene autem in eodem materiali. Ratio primi est, quòd juxta fundamenta Thomistica non possit etiam Divinitus idem numero effectus totaliter dependere à pluribus causis adaequatis ejusdem ordinis, quòd sequeretur, si plures Angeli simul essent in eodem loco formali. Ratio secundi est, quòd nihil vetat in eodem subiecto simul & semel à pluribus causis adaequatis recipi specie distinctas operationes; sed hoc est plures Angelos esse in eodem loco materiali. ergo.

Inferes quintò. Unum Angelum non posse esse physicè praesentem in alterius Angeli essentia; quia physicus illapsus & operatio in substantiam Angeli DEO soli convenit, à quo Angelus in suo esse & conservari physicè dependet. Possunt tamen Angeli fieri sibi invicem praesentes vel per accidens ratione corporum, quae assumunt, aut in quae agunt; vel secundò morali quaedam praesentia, cùm unus alteri loquitur, imperat, alium illuminat, &c.

Inferes sextò. Unum vel plures demones in corpore energumeni existere per suam operationem, non tantum, quae torquent corpus & membra obsessi, sed etiam quae coacervant & conservant in ejus corpore faeces ac sordes puteolentes; cum quarum ejectione & vomitu plerumque exeunt, quando per exorcismos coguntur. Aliquando etiam in toto corpore, aliquando in uno, alteròve tantum membro operationem exercent, ibique resident. Hincmarus in vita S. Remigii restatur, demone à sancto Pontifice expulsum cum ingenti vomitu & fetore per idem os egressum fuisse, per quod intraverat.

ARTICULUS III.

Quomodo Angeli moveantur localiter.

SUMMARI A.

1. Quid sit motus continuus & discretus Angeli?
2. Angelus non tantum per accidens, sed etiam per se movetur localiter.
3. Probatur motus continuus Angeli.
4. Probatur ejusdem motus discretus.
5. Motus discretus non requirit transitum medii.
6. Ordo finalis mundi non obest motui discreto Angeli.
7. Motus discretus Angeli non est medius inter terminos, sed ex illis componitur.
8. Disparitas inter transitum à tempore ad tempus, & à loco ad locum.
9. Nullus Angeli motus est in instanti.
10. Mensuratur tempore vel continuo vel discreto.
11. Summa velocitas motus Angelici.
12. Potentia loco motiva Angeli non distinguitur ab ejus intellectu pratico.

§. I.

Exponitur motus continuus Angeli.

Quemadmodum Angelus non nisi metaphoricè & per suam operationem est in loco; ita etiam non aliter movetur, quam suam virtutem diversis corporibus applicando, & operationem

K k 2

ab uno loco in alium transferendo. Porro hoc dupliciter fieri potest; Primo, ut Angelus unum locum totaliter deserat, omnem suam operationem ab illo loco simul, & non per partes auferendo, moxque sine interposita quiete alium locum totum occupet, eidem suam operationem simul & non per partes applicando: & iste motus appellatur *discretus*. Secundò. Ut priorem locum successivè & per partes deserendo incipiat alteri loco suam operationem parimodo applicare, illicque motus vocatur *continuus*.

2. Et certè inprimis est Angelus non solum moveri per accidens ratione corporis, quod assumit vel movet; quò modò dæmones obidentes energumèni transportantur unà cum corpore obleso, & anima rationalis per accidens movetur, ad motum sui corporis, quod informat; sed etiam per se & ratione sui. Ita colligitur ex Hsai. 14. *quomodo cecidisti de caelo Lucifer. Et Luc. 10. videbam Satanam, sicut fulgur de caelo cadentem. Jo. 5. Angelus Domini descendebar secundum tempus in piscinam. Ex Symbolo fidei. Anima Christi descendit ad inferos.* Ratio quoque suffragatur; Angelus tunc per se movetur localiter, quando successivè in diversis locis absque interposita quiete operatur: sed hoc Angelus potest & facit: ergo.

3. **CONCLUSIO. I.** *Angelus movetur motu locali continuo.*

Ratio est. Angelus cum per liberam operationem sit in loco, potest per partes successivè uni loco ita subtrahere suam operationem; ut eandem alteri successivè applicet: sed hoc est Angelum moveri continuè: ergo.

Confirmatur primò. Id Angelo convenit in motu locali ratione divisibilitatis virtualis, quod corpori ratione divisibilitatis formalis; sed corpus ratione divisibilitatis formalis movetur continuè: ergo.

Confirmatur secundò. Angelus potest se in quacunquè minima parte suæ Sphæræ constituere: ergo potest etiam unam partem post alteram occupare, & relinquere.

§. II.

Exponitur & adstruitur motus discretus Angeli.

4. **CONCLUSIO II.** *Angelus movetur etiam motu discreto.* Ratio est: moveri motu discreto est Angelum per ultimum sui esse simul relinquere terminum à quo; & per primum sui esse simul occupare terminum ad quem; sed hoc potest Angelus: ergo minor probatur primò, quia Angelus per liberam operationem est in loco: ergo potest pro libitu unum locum totum deserere & alium totum simul occupare. Secundò. Angelus est indivisibiliter in loco, totus in toto, & totus in qualibet parte: ergo potest totum simul deserere, & totum simul acquirere. Consequentia probatur. Ideo corpus continuè movetur ad locum, quia est divisibiliter in loco, totum in toto, & secundum partem in parte loci, ergo ob oppositam rationem Angelo non est necesse continuè moveri.

Neque dicas, continuitatè motus peti ex continuitate spatii, in quo fit motus: hoc enim solvitur, quòd locum habet in motu corporum, quæ cum contineantur in loco, etiam subjiciuntur legibus loci; non autem in motu substantiæ spiritualis; hæc quippe cum magis sit in loco continendo locum, quàm quòd contineatur loco, habeatque virtutem tantum divisibilitatem, loci corporei legibus non adstringitur.

CONCLUSIO III. Potest Angelus moveri motu discreto ab uno extremo in aliud non transeundo per medium S. D. hic q. 13. a. 2.

Ratio est: Angelus movetur per applicationem liberam suæ virtutis, independentem à loco corporeo: ergo potest illam applicare aut subtrahere loco, cui vult, aut quando vult: poterit ergo successivè illam applicet partibus extremis, quæ applicet partibus mediis, adeoque movebitur motu discreto ab uno extremo in aliud, quin moveatur per medium.

Confirmatur 1. Actus intellectus sunt maxime independentes à loci conditionibus: atqui Angelus constituitur in loco per imperium, quod est actus intellectus practici formaliter immanens & virtualiter transiens: ergo.

Confirmatur 2. Corpus Christi Domini, quod est modo indivisibile in Eucharistia, incipit esse esse instantaneè non transeundo per medium; ergo quia Angelus quoque modo indivisibiliter in loco, potest ibidem incipere esse, non transeundo per medium.

§. III.

Solvuntur objectiones.

Objicies primò. Ordo situalis partium in hoc universo est præfixus à DEO ut supremo agente, & causa universali; ergo neque Angelus poterit illum mutare: mutaret autem, si vinceret distantiam versus polos, & centrum mundi, nec tamen attingeret distantiam, quam habent corpora interjecta.

Respondeo. Ordo situalis partium est præscriptus à DEO pro substantia, & causa corporea, concedo, incorporea nego: hæc enim à legibus spatii corporei est absoluta.

Objicies secundò. Si Angelus in motu discreto non transiret per spatia intermedia, tunc motus non esset medius inter terminum à quo, & terminum ad quem: sed hoc est contra naturam motus: ergo minor probatur, vel enim mobile moveretur, dum est in termino à quo, vel dum est in termino ad quem; non dum est in termino à quo, tunc enim adhuc quiescit, & nondum movetur; non in termino ad quem, quia ibi jam est motum: atqui ante mutatum esse præcedit mutatum, quod cum non possit esse in termino à quo, necessariò est intermedium inter utrumque extremum.

3. Distinguendo sequelam majoris, tunc motus discretus non esset medius, concedo, continuus nego. Ratio diversitatis inter utrumque motum est, quòd in motu continuo, motum vel mutatum esse non est pars componens, sed terminus ipsius motus: unde prius est aliquid moveri, quàm esse motum: atqui in motu discreto motum & mutatum esse est pars ipsius motus, veluti uni-

tas est pars numeri, & sicut plures unitates coordinatae constituunt numerum discretum, sic plura indivisibilia mutata esse invicem sibi succedentia, & per intellectum Angelicum tanquam terminus à quo, & ad quem coordinata faciunt motum discretum.

Unde in neutro instanti eorundem sumptio, sive in quo prior locus relinquatur, sive in quo posterior locus acquiritur, sed in utroque simul sumpto, & cum Angelus dicit: adhuc ultimo volo esse in loco A. & cum dicit, nunc primum volo esse in loco B. Angelus proprie loquendo movetur, si autem ista duo instantia divisim sumantur, ad unum dici potest, quod in primo moveatur initiative, & in secundo consummative.

Ex quibus patet responsio ad probationem minoris: nam major negatur & dicitur, mobile motu discreto moveri in utroque termino simul sumpto. Illud quod ad dicitur: ante mutatum esse praecedit mutari, distinguo. in motu continuo, ubi mutatum esse non est pars motus, concedo, in motu discreto, ubi mutatum esse est pars, nego. ratio patet ex dictis.

Objic. tertio. Non potest Angelus transire de tempore praeterito in futurum, quin transeat per tempus praesens: ergo nec poterit transire de loco in locum, quin transeat per spatium intermedium; sicut enim tempus praesens intermedium inter praeteritum & futurum, sic spatium intermedium inter 2. loca extrema.

Respondeo primo retorquendo argumentum. nam potest Angelus operari in primo & ultimo hora quadrante, quin operetur in tempore intermedio: ergo similiter potest operari successive in loco A, & loco C. quin operetur in intermedio spatio B.

Respondeo secundo negando paritatem: quia Angelum transire ab uno tempore in aliud tempus, nihil est aliud, quam ipsum modo coexistere futuro, qui prius coexistebat praeterito: hoc autem non est in potestate Angeli, ut prout ipse voluerit, coexistat, vel non coexistat: sed prout ipsae partes temporis affluunt, sic ipsi coexistit. Cum ergo pars futura temporis non sequatur praeteritam, nisi mediante tempore praesenti, necesse est, ut etiam hoc modo Angelus ipsi coexistat. E contra Angelus est, & movetur in & de loco per suam liberam operationem, unde nec est alligatus conditionibus loci materialis, & divisibilis.

§. IV.

Corollaria.

Inferes ex dictis primo, Angelum nunquam moveri in instanti. Ratio est ex S. D. a. 3. In omni motu est prius & posterius; & quidem motus discretus Angeli includit destinationem intrinsecam in uno, & inceptionem intrinsecam in altero loco; sed in unico instanti non est prius & posterius, neque definitio in uno, ac inceptio intrinseca in altero loco; aliis Angelus posset naturaliter replicari, atque in eodem instanti simul esse in duobus locis aequatis: ergo in unico instanti non est motus Angeli.

Dices. Ut materia per generationem transeat à precedente forma ad sequentem, sufficit, quod toto tempore antecedenti fuerit sub forma priori, & in uno instanti incipiat intrinsece forma suble-

quens esse in materia, cum destinatione extrinseca praecedentis formae; unde generatio est mutatio instantanea; quae non mensuratur tempore, sed instanti: ergo pariter ad motum Angeli sufficit, quod ipse intrinsece incipiat esse in novo loco, & toto tempore fuerit in loco priori; ita ut solum extrinsece definat esse in illo, adeoque etiam erit motus instantaneus.

Respondeo, negando consequentiam: quia illa mutatio instantanea generationis v.g. est terminus motus continui praecedentis; sed motus talis Angeli non est terminus alicujus motus praecedentis, sed est per se ipsum à nullo alio motu dependens, &c. inquit cit. S. D.

Inferes secundo. Sicut motus continuus Angeli mensuratur tempore continuo; sic motum discretum mensurari tempore discreto.

Ratio est: quia proportionata & homogenea mensura motus continuus succedentis est tempus continuum & partibus continuatis constans; motus verò discretus tempus discretum ex instantibus discretis & separatis constatur. Neque tamen hinc sequitur, quod possint plura instantia & indivisibilia mathematica nostri temporis sibi invicem immediate succedere, & aliquam moram extensionem, ac diuturnitatem efficere: sive enim instans Angelicum, in quo Angelus definit esse in loco, correspondeat instanti nostri temporis, uti vult Gonet, sive correspondeat instanti Mathematicè indivisibili, semper inter unum instans & alterum, in quo Angelus incipit esse in novo loco, intercedit quies aliqua negativa, cui correspondent partes nostri temporis, ut probabiliter docet Augustinus à V. M. illa etiam quies, cum dicat simplicem interruptionem in operando, non impedit motum discretum, sed potius facit discontinuum, atque discretum.

Ceterum hoc ipsum tempus Angelicum consistit in operatione primi & perfectissimi Angeli; continua, si est continuum; discretà, si discretum: Primum enim in quolibet genere, cum sit maxima perfectum & uniforme, solet esse mensura ceterorum. Quod si primus Angelus cesset ab operatione, alterius Angeli in perfectione prioris operatio ceteras Angelicas operationes mensurabit, ob datam rationem.

Inferes tertio. Summam esse motus Angelici velocitatem: vel enim Angelus movetur motu discreto, & tunc poterit momento de caelo in terras venire, si nihil operetur per medium; neque enim spatii interjacentis obstaculo retardatur. Vel movetur motu continuo, & tunc per minutissimam temporis partem suam virtutem applicando & dividendo poterit spatium intra Sphaeram suae activitatis contentum decurrere. Interea licet quoad motum discretum aequalis sit Angelorum velocitas, non est tamen aequalis quoad motum continuum. Velocitas quippe motus discreti ipsius convenit propter libertatem & independentiam suae operationis à loco corporeo, quae est aequalis in omnibus. At velocitas motus continui desumitur ex perfectione virtutis activae, & amplitudine Sphaerae activitatis: sed Angelus perfectior habet majorem Sphaeram activitatis: ergo. Demusigitur Angelum minoris perfectionis habere pro Sphaera suae activitatis 100. millia, & eaque

eaque intra millefimam horæ partem posse decurrere; poterit Angelus perfectior, qui pro Sphæra activitatis habet 1000. milliaria, eodem temporis spatio 1000. milliaria percurrere, atqui ille est motus velocior, per quem breviori tempore majus spatium pertransitur: ergo.

12. Inferes quartò. Potentiam executivam seu loco motivam Angeli non esse distinctam ab ipsius intellectu practico.

Ratio est primò. Quia motus localis Angeli consistit in operatione intellectus practici formaliter immanente, & virtualiter transeunte: ergo & potentia locomotiva ab intellectu practico non distinguitur. Consequentia patet. Antecedens probatur. Imperium est actus intellectus practici: sed operatio Angeli, quæ localiter movetur, est ipsum imperium. ergo. majorem suppono ex Traçt. de actibus humanis. minor probatur. ope-

ratio Angeli virtualiter transiens debet esse operatio intellectualis pertinens ad executionem: sed alia ejusmodi non est assignabilis præter imperium: omnis enim alia operatio aut præcædit, aut subsequitur actum imperii. Si subsequitur, aut est actus alicujus virtutis corporeæ, aut applicatio ad ipsum; sed neutri locus est in Angelo. Si præcædit, tunc pertinet ad ordinem intentionis.

Ratio est secundò: Ratio distinguendi in homine potentiam executivam & locomotivam à potentia intellectiva est specialis difficultas executionis residens in membris corporeis: hæc cessat in Angelo: ergo.

Tertiò. Potentia locomotiva distincta ab intellectu, pertinet ad gradum vite sensitivæ; ergo unde exulat vita sensitiva, etiam illa profecti debet.

DISPUTATIO XXIX.

DE

Medio cognitionis Angelicæ.

Ad q. 54. & seq.

EXpositis, quæ ad Angeli substantiam, sive in se spectatam, sive ad corpora & loca comparatam pertinent, procedimus cum S. D. ad considerandam primariam ipsius operationem, nempe cognitionem, ubi primò quæ de quidditate q. 54. deinde, quæ de medio seu specie q. 55. tractavit, expendemus.

ARTICULUS I.

An Angeli intelligant per species infusas?

SUMMARI A.

1. Intelligere Angeli distinctum ab ejus substantia.
2. Item ab ejus esse.
3. Intellectus quoque Angeli distinguitur ab ejus essentia.
4. Non distinguuntur in Angelo intellectus agens & patiens.
5. Angelus necessario habet species intelligibiles suæ essentia superadditas.
6. Non ab objectis acceptas.
7. Sed initio suæ creationis infusas.
8. Substantia Angelica est adhuc incompleta ad cognitionem omnis entis.
9. Formare species est perfectio cum imperfectione.
10. Disparitas inter objecta sensibilia & intelligibilia.
11. Non sequuntur ex infusis speciebus infinita species.
12. Cognitione secretorum & contingentium dependet a certis conditionibus.
13. Ista species non sunt Angelicæ proprietates.
14. Quamvis dici possint connaturales.

§. I.

Quidditas tum intellectus, tum cognitionis Angelicæ.

1. Suppono primò. Intelligere Angeli realiter distingui ab ejus substantia. Ut habet S. D. q. 54.

a. 1. Ratio est primò: quòd si intelligere esset substantia Angeli, Angelus esset actus purus: hoc implicat: ergo. Sequela probatur. Intelligere secundum se dicit purissimam actualitatem: ergo si Angeli substantia est suum intelligere, est actus purus.

Ratio est secundò. Angelus non est suum esse; ergo nec suum intelligere. Consequentia probatur. Tum quia intelligere est actualitas purior, aut æquè pura, quàm esse; tum quia intelligere plus distat à substantia Angeli, quàm esse, estque posterius, quàm esse.

Suppono secundò, quòd intelligere Angeli non sit ejus esse. S. D. a. 2. Ratio est primò. Esse Angeli, ut cujuslibet creature, est determinatum ad unum, nempe ad certam essentiam; intelligere est indeterminatum, & indifferens ad infinita objecta, formæque repræsentandas; ergo non hoc idem. Secundò. Angelus mutat suas intellectiones, non mutat suum esse; ergo distinguuntur. Tertiò. Visio beatifica est perfectissima intellectio Angeli; nec tamen est ejus esse: ergo nec alia intellectio.

Suppono tertiò. Intellectum Angeli distingui ab ejus substantia. S. D. a. 3. Sequitur ex prædicta conclusione: Illæ potentia realiter distinguuntur, quarum actus adequati realiter distinguuntur; sed esse, quod est actus adequatus essentia, in Angeli.